

Way of St. James
east and west of the Oder

Jakobsweg
östlich und westlich der Oder

Droga św. Jakuba
na wschód i zachód od Odry

Kościół w Booßen

Church Booßen

Dorfkirche Booßen

Johannes 1671/ św. Jan z roku 1671/ Jan 1671

 Aus Frankfurt (Oder) kommend, ist Booßen die erste Station auf dem Weg der Jakobspilger in Ostbrandenburg in Richtung Müncheberg und Bernau. Unter dem Einfluss des Fürstengeschlechts der Askanier entwickelte sich Anfang des 13. Jahrhunderts das 64-Hufe-Dorf Booßen. 1317 erstmals urkundlich erwähnt, wurde das Dorf während des Dreißigjährigen Krieges (1618 bis 1648) weitestgehend zerstört. Mit seinen heute knapp 1.950 Einwohnern ist Booßen der größte der zehn Frankfurter Ortsteile. Die Dorfkirche in Booßen zeichnet sich durch zahlreiche Um- und Anbauten aus. Nach ca. 40 Jahren Ansparen durch harte Arbeit und Flurbeobachtung bauten die Bewohner Booßens um 1250 ihre Wehrkirche. 1370 errichtete man dann das Langhaus nach Osten. Nach Plünderung von Dorf und Kirche, im Jahr 1432, durch die Hussiten, wurde 1480 der Kirchturm angebaut. 1545 kam die Sakristei, ein Backsteinbau, im Nordosten des Chorraumes hinzu. 1635/36 wurde die Kirche zerstört. Nach Wiederaufbau im Renaissance-Stil konnte 1671 die Kirche wieder eingeweiht werden. Der verputzte, im Kern mittelalterliche Feldsteinbau aus dem 13. Jahrhundert wurde 1871 komplett umgebaut. Der Braunkohlebergbau und die damit verbundene Ansiedlung von Bergarbeitern machte den Einbau von Emporen notwendig. Nach einer erneuten völligen Neugestaltung des Kircheninnenraumes im Jahr 1961 erfolgte die Wiedereinweihung der Kirche am 11. November 1962. Im Innenraum der Kirche finden sich ein Kreuzifix von 1490, Tafelbilder und Skulpturen von Altar und Kanzel aus dem Jahre 1671. Die Orgel der Booßener Dorfkirche stammt aus dem Jahre 1844/45.

Matthäus 1671/ św. Mateusz z 1671 roku/ Mateusz 1671

Südselbe/ widok od południa/ southern side

Seltenansicht/ boczna strona kościoła/ side view

Erntedank/ pamiątka z dożynek/ harvest thank

 Dla pielgrzymów przybywających od strony Frankfurtu nad Odrą, jest Booßen pierwszą stacją pielgrzymkową na drodze św. Jakuba we wschodniej Brandenburgii na trasie do Müncheberg i Bernau. Dzięki aktywnościom askańskiego rodu książęcego powstało Booßen w pocz. XIII wieku i rozwinęło się do rozmiaru wsi liczącej 64 łany. Źródła wymieniają wieś po raz pierwszy w roku 1317. W okresie wojny 30-letniej (1618 – 1648) Booßen zostało zniszczone. Dziś, liczące 1.950 mieszkańców Booßen, stanowi największą z dziesięciu części obecnego obszaru miasta Frankfurt nad Odrą.

Wiejski kościół w Booßen był wielokrotnie przebudowywany i rozbudowywany. Budowa kościoła trwała 40 lat i oznaczała dla mieszkańców spory wysiłek. Budowę tego obronnego kościoła rozpoczęto ok. 1250 roku. W roku 1370 rozbudowano korpus nawowy ku wschodowi. Po splądrowaniu wsi i kościoła przez Husytów w roku 1432, w roku 1480 dobudowano do niego wieżę. W 1545 dodano ceglana zakrystię a od strony północno – wschodniej prezbiterium. W latach 1635/36 kościół został zniszczony. Odbudowano go w stylu renesansowym i poświęcono w 1671 roku. Znaczna przebudowa tego XIII-wiecznego, granitowego kościoła miała miejsce w roku 1871. Rozwój okolicznych kopalni węgla brunatnego i związany z tym napływ nowych mieszkańców wymagał rozszerzenia przestrzeni kościoła za pomocą budowy empor. Po kolejnej gruntownej przebudowie wnętrza w roku 1961 kościół poświęcono 11 listopada 1962 roku. Obecnie we wnętrzu kościoła znajduje się krucyfiks z 1490 roku, obrazy tablicowe i rzeźby ołtarzowe oraz ambona z 1671 roku. Organy kościoła w Booßen pochodzą z lat 1844/45.

 Coming from Frankfurt (Oder), Booßen is the first village on the route taken by the Jacob pilgrims across East Brandenburg in the direction of Müncheberg and Bernau.

Booßen is a village arranged in a straight line with 64 houses and a strip of farmland extending behind each house and was built up at the beginning of the 13th century under the influence of the Ascanians' dynasty. The village, first documented in 1317, was heavily damaged during the Thirty Years' War (1618-1648). With almost 1.950 inhabitants, Booßen is the biggest – out of ten – Frankfurt districts.

The village church in Booßen is characterized by numerous renovations and extensions. After ca. 40 years of hard work and land observations, in 1250 the inhabitants of Booßen built their fortified church. In 1370 the nave was extended to the east. The Hussites plundered the village and the church in 1432, and in 1480 the church tower was attached. In 1545 a sacristy and a brick building were built in the north-eastern part of the presbytery. In 1635/36 the church was destroyed. After its renovation in the Renaissance style, in 1671 the church was reconsecrated. The plastered medieval fieldstone building dating back to the 13th century in 1871 was completely rebuilt. Due to brown coal mining and the settling of miners in the area it was necessary to build in galleries. After remodeling the church interior, which took place in 1961, on 11 November 1962 the church was once again reconsecrated. The interior of the church is decorated with a crucifix from 1490, panel paintings and altar sculptures as well as a pulpit dating back to 1671. The organ located in the village church was built in 1844/45.

Orgel/ prospekt organowy/ organ

Ansprechpartner/ osoba kontaktowa/ contact:
Besichtigung und Führung nach telefonischer Anmeldung im Pfarramt (siehe Schaukasten), Berliner Str. 23
15324 Frankfurt (Oder), OT Booßen, Tel. 033605 301

Stadler & Stiller
Kunst- und Kulturbau
Kunst- und Kulturbau
Kunst- und Kulturbau
Kunst- und Kulturbau
Kunst- und Kulturbau

Arbeitsinitiative Letschin e.V.
Bahnhofstraße 30a
15324 Letschin

DIENES PROJEKT WIRD AUS MITTELN DES EUROPÄISCHEN FONDS FÜR REGIONALE ENTWICKLUNG (JEFRE) IM RAHMEN DES PROGRAMMS ZUR GEMEINSAMEN REGIONALISIERUNG ZUSAMMENARBEITET. POLEN (REGIUNOWOŚĆ LUBUSKA) - BRANDENBURG 2007-2013 (4P) GARDNET

